

OPIS TECHNICZNY

1. Rodzaj i kategoria obiektu budowlanego

Przedmiotem opracowania jest remont bramy pałacowej wraz z ogrodzeniem zlokalizowanej na działce nr 302/14 w m. Breń (Podborze) gmina Olesno.

Kategoria obiektu budowlanego: - VIII – inne budowle.

2. Inwentaryzacja obiektu budowlanego.

Brama pałacowa wzniesiona została w 2 połowie XVIII wieku (1750-1760r), remontowana w latach 1972-73, usytuowana jest w zespole parkowo-pałacowym w Brniu (Podborze). Zespół położony jest w zachodniej części wsi przy drodze powiatowej nr 1307K prowadzącej z Olesna do Mędzrechowa. Brama znajduje się w południowej części parku, na jego głównej osi, długość całego ogrodzenia ok. 50 m.

Brama murowana z cegły, tynkowana na gładko, posiada podziały na wypukłe płyciny o zaokrąglonych narożnikach. Brama przejazdowa zamknięta jest od góry łukiem półkolistym spłaszczonym. Na szczycie łuku zdobiona elementem odlewanym przedstawiającym kartusz herbowy Konopków (herb Nowina). Od frontu podwójne, symetryczne pilastry po bokach których znajdują się dwie niższe furtki z nadprożami łukowatymi. Po obu stronach bramy filary zwieńczone są gzymsowaniami z nakrywami. Bramę wieńczy gzyms, nad którym znajduje się trójkątny szczyt (tympanon) flankowany po bokach wazonami kamiennymi (obecnie jednego brakuje). Pola nad łukiem i pola nad bramkami zdobione są fakturalnym tynkiem o trójkątnym, zaokrąglonym kształcie. Na szczycie trójkątnego przyczółka znajduje się czworoboczny cokół, pod rzeźbę o kształcie pucharu (obecnie jej brak). Ściana tylna tynkowana jest na gładko, bez podziałów.

Ogrodzenie symetryczne, obejmuje bramę od wschodu i zachodu. Słupy ogrodzenia murowane z cegły, tynkowane na gładko, posiadają wyoblenia i półokrągłe cokółki nad częścią fundamentową wystającą ponad teren. Filary ogrodzenia od frontu posiadają podziały na profilowane w okładzinie płyciny, nakryte od góry gzymsami z nakrywami. Pola w przęsłach ogrodzenia od frontu posiadają profilowane podziały zdobione w środku fakturalnym tynkiem. Przęsła od strony tylnej tynkowane na gładko bez podziałów. Przęsła wieńczą masywne nakrywy.

Elementy metalowe bramy skrzydła przejazdu, furtki i elementy ogrodzenia wykonane są z kutych, żelaznych płaskowników i kratówek opracowanych kowalsko.

Obecny stan techniczny obiektu oraz roboty budowlane wykonane w ramach remontu zapewnią bezpieczeństwo pracy konstrukcji obiektu oraz nie będą stwarzały zagrożenia dla jego użytkowników. Nośność gruntu zapewni przeniesienie ewentualnych dodatkowych obciążeń.

2.1. Ocena stanu technicznego.

Obiekt jest w złym stanie technicznym, wszędzie widoczne są ubytki i pęknięcia elementów konstrukcyjnych i ozdobnych spowodowane na przestrzeni czasu działaniem przyrody (oddziaływanie wody, spadające gałęzie, korzenie drzew, porastający mech i inna roślinność) i człowieka (błędy konstrukcyjne (słabe fundamenty słupów, brak izolacji), akty wandalizmu, a także błędy popełnione podczas poprzednich remontów).

Istniejący tynk zewnętrzny gładki jest w bardzo złym stanie technicznym. Występują znaczne ubytki, przebarwienia oraz zabrudzenia. Tynk wykazuje znaczne ślady zawilgocenia. Zaleca się wykonanie nowego tynku zewnętrznego.

Obiekt nie posiada izolacji przeciwwilgociowej poziomej oraz pionowej. Zaleca się wykonanie izolacji przeciwwilgociowej poziomej metodą iniekcijną.

2.2. Program użytkowy.

Obecnie obiekt zabytkowy pod nazwą Brama Pałacowa o numerze ewidencyjnym 860/8, użytkowany jest jako reprezentacyjna brama parku.

2.3. Konstrukcja obiektu budowlanego.

Obiekt jest wybudowany w całości w technologii tradycyjnej. Posadowiony jest na ławach i stopach fundamentowych. Konstrukcję nośną stanowią murowane ściany z cegły pełnej.

2.4. Izolacje

Izolacje przeciwwilgociowe:

- brak

Izolacje termiczne:

- brak

2.5. Wyposażenie budynku w instalacje

Nie dotyczy.

3. Zamierzony sposób użytkowania oraz program użytkowy obiektu budowlanego

Projekt nie wprowadza zmian w zakresie użytkowania obiektu, nadal będzie to zabytkowa, reprezentacyjna brama parku.

4. Układ przestrzenny oraz forma architektoniczna

Brama klasycystyczno-neobarokowa murowana z cegły, tynkowana, z elementami kamieniarskimi w zwieńczeniach. Brama połączona jest z fragmentem ogrodzenia składającego się z filarów i niskich murków. Skrzydła bramy i elementy ogrodzenia między filarami wykonane z płaskowników i kratówek żelaznych, kutych.

Kolorystyka elewacji rozbielonej pucolii (do ustalenia przez konserwatora).

5. Charakterystyczne parametry obiektu budowlanego po renowacji

Bez zmian

6. Opinia geotechniczna oraz informacja o sposobie posadowienia obiektu budowlanego

Nie dotyczy

6.1. Informacja o sposobie posadowienia obiektu budowlanego

Posadowienie budynku bez zmian – posadowienie bezpośrednio poprzez ławy i stopy fundamentowe.

7. Liczba lokali

Nie dotyczy.

8. Liczba lokali w budynku mieszkalnym wielorodzinnym

Nie dotyczy.

9. Dostępność dla osób niepełnosprawnych

Nie dotyczy. Teren wokół obiektu jest dostępny dla osób niepełnosprawnych.

10. Parametry techniczne charakteryzujące wpływ na środowisko i jego wykorzystanie oraz na zdrowie ludzi i obiekty sąsiednie

10.1. Zapotrzebowanie i jakość wody

Nie dotyczy.

10.2. Ilość, jakość i sposób odprowadzenia ścieków

Nie dotyczy.

10.3. Odprowadzenie wód opadowych

Bez zmian - Wody opadowe zostaną odprowadzone na teren własny działki bez zmiany stosunków wodnych oraz zalewania działek sąsiednich

10.4. Emisja zanieczyszczeń gazowych

Nie dotyczy

10.5. Rodzaj i ilość wytwarzanych odpadów

Nie dotyczy.

10.6. Właściwości akustyczne oraz emisja drgań i promieniowania

Zastosowane w projekcie budynku materiały, proponowane rozwiązania techniczne, funkcja oraz jego eksploatacja nie są związane z emisją hałasu oraz wibracji, a także promieniowania w szczególności jonizującego pola magnetycznego ani innych zakłóceń.

10.7. Wpływ obiektu na istniejący drzewostan, powierzchnię ziemi, w tym glebę, wody powierzchniowe i podziemne.

Przeprowadzenie projektowanych prac nie wymaga wycinki drzew, w miejscu kolizji korzeni drzew z fundamentami ogrodzenia i słupami, należy:

Przechylony słup i fragmenty ogrodzenia podkuć w rejonie kontaktu z korzeniami bez jego uszkodzenia (korzenia) i następnie wypionować w całości. Po wypionowaniu należy go zabezpieczyć poprzez zagęszczenie gruntu po stronie zewnętrznej ogrodzenia, a po stronie wewnętrznej w rejonie kontaktu z korzeniem przestrzeń pomiędzy słupem i cokołem a korzeniem wypełnić materiałem sprężystym (pianka). Przestrzenie boczne przy korzeniu należy dogęścić dla zapewnienia stabilności słupa i cokołu ogrodzenia.

Prace należy tak prowadzić , aby nie uszkodzić systemu korzeniowego drzew. Zaleca się prowadzenie prac pod nadzorem dendrologicznym.

Obiekt budowlany objęty opracowaniem nie wpływa negatywnie na istniejący drzewostan, powierzchnię ziemi, w tym glebę, wody powierzchniowe i podziemne.

11. Analiza technicznych, środowiskowych i ekonomicznych możliwości realizacji wysoce wydajnych systemów alternatywnych zaopatrzenia w energię i ciepło

Nie dotyczy.

12. Analiza technicznych i ekonomicznych możliwości wykorzystania urządzeń, które automatycznie regulują temperaturę

Nie dotyczy.

13. Informacja o zasadniczych elementach wyposażenia budowlano-instalacyjnego, zapewniających użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z przeznaczeniem

13.1. Instalacje

Nie dotyczy.

14. Dane dotyczące warunków ochrony pożarowej

Projekt nie przewiduje zmian w zakresie warunków ochrony pożarowej.

15. Informacja o zgodach na odstępstwo

Przy projektowaniu obiektu budowlanego nie starano się o uzyskanie zgody na odstępstwo.

16. Zakres prac.

- Roboty budowlane:
 - Prace porządkowe
 - Prace demontażowe
 - Prace murarskie
 - Prace tynkarskie

- Prace kowalskie
- Prace wykończeniowe

17. Projektowane rozwiązania.

Przyjęto program prac konserwatorskich z dnia 06.04.2021 sporządzonych przez konserwatora dzieł sztuki pana mgr Pawła Dziurawca.

„Konieczny będzie remont całej elewacji a wraz z nim poszczególnych detali architektonicznych. Przewiduje się przeprowadzenie konserwacji technicznej i estetycznej w takim stopniu aby jak najbardziej zbliżyć całość do wyglądu pierwotnego.

Do działań czysto technicznych należy będzie odsłonięcie dolnych fragmentów bramy i ogrodzenia zasypanych ziemią, tak głęboko, dokąd widoczny będzie opracowany na gładko fragment muru. Od strony północnej cokol między 1 a 2 słupem jest niżej odsłonięty niż od frontu, od strony południowej. Dobrze jest widoczny wałek i jeszcze fragment pionowej ściany. Teren wokół bramy należy tak zniwelować aby uzyskać spadek od bramy na zewnątrz.

W trakcie odsłaniania części cokołowej konieczne trzeba wykonać izolację poziomą muru na wysokości styku muru z gruntem. Wykonywanie izolacji pionowej nie jest konieczne, gdyż brama i ogrodzenie nie posiada pomieszczeń podziemnych. Do wykonania izolacji poziomej proponuje się metody iniekcyjne środkiem hydrofobowym w wywiercone otwory lub metodą podcinania wstawienie trwałej przegrody ze specjalnej folii.

Dalsze działania mają również znaczenie estetyczne. Odparzone, spęcherzone tynki należy skuć bez względu na to czy posiadają detale architektoniczne czy nie. Od strony północnej należy skuć wszystkie tynki (są gładkie bez sztukatorskich wykończeń). Przed dalszymi pracami konieczne będzie usunięcie lub zablokowanie soli znajdujących się w murze. Zostanie to wykonane metodą nałożenia tynków renowacyjnych, solochłonnych zgodnie z normami WTA.

Pozostawione tynki, sztukaterie, które nie wykazują pod sobą pustych przestrzeni należy oczyścić z nawarstwień w sposób mechaniczny. Do czyszczenia z warstw pobiał, cienkich zacierok cementowych, można zastosować czyszczenie metodą piaskowania CP. Szczególnie ostrożnie należy czyścić elementy odlewane, herb i zwornik z liściem akantu aby nie porobić dodatkowych zniszczeń. Odlewy te są bardzo słabe mechanicznie, pudrują się, sypią. Być może konieczne będzie wcześniej wykonanie impregnacji wzmacniającej żywicą z estru etylowego kwasu krzemowego. Doczyszczanie odlewów z nawarstwień mleczka cementowego należy wykonać ręcznie przy użyciu dłutek i noża oraz zeszlifowując kamieniami ściernymi.

Po odczyszczeniu przeprowadzona zostanie dezynfekcja powierzchni tynkowanych (szczególnie od strony północnej) z zielonych nawarstwień glonów przy pomocy preparatu Algat firmy Altax, lub Alkutex BFA-Entferner firmy Remmers, lub Sto-Fungal firmy STO-ispo; lub Algizid Z firmy KABE lub Septobud 1008 firmy Kreisel (receptura na opakowaniu)

Popękane gzymsowania, nakrywy przesł między słupami, sama brama zostaną sklejone przy pomocy żywic hybrydowych łączących się z materiałami wilgotnymi. Jako wzmocnienie połączeń mogą być zastosowane pręty z metalu niekorodującego lub z włókna węglowego (np. metodą StatiWall, StatiCAL).

Impregnacje wzmacniające podłoże proponuje się wykonać preparatami z estru etylowego kwasu krzemowego lub wodną mikroemulsją silikonową.

Uzupełnienie ubytków tynków i sztukaterii proponuje się wykonać fabrycznymi specjalistycznymi zaprawami mineralnymi renomowanych firm z branży materiałów konserwatorskich np. Remmers⁷, STO-ispo⁸, Keim⁹, „Złoty Wiek firmy Atlas¹⁰” i farby firmy Caparol.¹¹ Do prac należy zastosować najlepsze materiały konserwatorskie. Kitowanie ubytków sztukaterii zostanie przeprowadzone ręcznie za pomocą szablonów i z „wolnej ręki”, po rzeźbiarsku w przypadku uzupełnień elementów odlewanych. W miejscach głębszych ubytków zostaną wstawione zbrojenia z metalu nie korodującego, następnie zostanie wykonana warstwa szczipna i podkładowa z gruboziarnistej zaprawy, całość zostanie wykończona szablonem z drobnoziarnistej zaprawy. Do zaprawy dodawane będą substancje zwiększające przyczepność.

W części cokołowej, najbardziej zniszczonej, jako tynk renowacyjny należy zastosować wysokoporowatą zaprawę renowacyjną, krzemooorganiczną o zdolności kumulacji soli przez znaczny okres czasu np. system renowacyjny firmy Remmers (Grundputz, Feinputz); system renowacyjny firmy Kreisel (obrutka renowacyjna 910, tynk podkładowy 920, tynk wierzchni 921 lub 922); system renowacyjny firmy Caparol

- Capatect (Vorspritz- obrutka, Porengrundputz- podkład, Sanierputz Rapid- tynk); system renowacyjny trasowy jednowarstwowy firmy Baunit-Bayosan; system renowacyjny „Złoty Wiek TP- 03” firmy Atlas.

Z uwagi na wielokolorowość uzupełnień i wcześniejszą niejednorodność kolorystyczną bramy, proponuje się scalić całość za pomocą farb wysoce paro przepuszczalnych, silikatowych np. SISI 004 firmy Kreisel, lub Calsilit F firmy KABE, lub Captect 130 S firmy Caparol, lub Fasadefinish Silitol firmy Caparol, lub AmphiSilan Plus firmy Caparol, lub Mineralfarbe OH firmy Remmers, lub Silikatfarbe D firmy Remmers, lub Złoty Wiek S - 02 firmy Atlas. Ewentualne „postarzanie” i rozbijanie gładkości powłok malarskich można wykonać farbami laserunkowymi np. Historic Lasur firmy Remmers. Kolor zostanie przedstawiony do akceptacji Komisji Konserwatorskiej po wcześniejszym wykonaniu stosownego projektu i wymalowaniu próbek wielkości co najmniej 50x50cm. Kolor powinien nawiązywać do elewacji wykonanych w technice cementów romańskich (rozbielonej pucoli).

Przed bezmyślnym zniszczeniem odnowionej elewacji proponuje się wykonanie do wysokości ok. 2m zabezpieczenia preparatem Antygraffiti, np. produkcji SiP z Nowej Sarzyny. Preparat Antygraffiti umożliwi łatwe usuwanie przy pomocy ciepłej wody i szczotki zabrudzeń oraz malowanie graffiti.

Szczególnie dużo zniszczeń powstało w wyniku nasączenia wodą. Dlatego proponuje się okucie blachą tytanocynk górnego gzymsu przyczółka, głównego gzymsu bramy i obu spływów nad bocznymi bramkami. Okucie należy wykonać w ten sposób aby woda odprowadzana była z tyłu bramy poprzez 4 żygacze. Okucie gzymsu głównego bramy powinno na tyle wystawać poza lico ściany aby spływająca kropla wody spadała u podstawy bramy a nie na ściany. Okucia zostaną pomalowane w kolorze dostosowanym do kolorystyki całej elewacji, np. szarym lub imitując okucia miedziane w kolorze zielonym, grynspanowym. Podobnie można rozważyć okucie blachą i wyraźnym kapinosem zwieńczeń nad wszystkimi słupami ogrodzenia.

Na czas konserwacji elementów murowanych wszystkie elementy metalowe (kraty, bramki) powinny zostać zdemonstrowane. W czasie demontażu konieczne jest trwale zaznaczenie kolejności demontowanych elementów. Wszystkie wymagają konserwacji ze względu na ich stan zachowania. W pierwszej kolejności powinny zostać wyprostowane na gorąco w kuźni pognięte elementy, następnie zrekonstruowane brakujące fragmenty oraz przygotowane otwory do montażu na śruby. Nowy sposób montażu krat w ogrodzeniu polegał będzie na wmurowaniu w słupy ogrodzenia trzpieni z otworami a kraty połączone z nimi byłyby przy pomocy śrub. Otwory w trzpieniach i w kratkach powinny być większe niż śruby, którymi kraty będą mocowane aby umożliwić luźne

przesuwanie się łączy w czasie rozszerzania i kurczenia się metalu pod wpływem temperatury. Kraty wystawione są w kierunku południowym tak więc przyrost wymiaru kraty w lecie może być znaczny, tak jak i skurcz w czasie mroźnej zimy. Jedynie zawiasy w bramie będą zamontowane w dotychczasowy sposób gdyż szczelina pomiędzy oboma skrzydłami bramy jest znaczna. Zabezpieczenie antykorozyjne krat i bramki zostanie wykonane metodą cynkowania ogniowego. Wcześniej jednak należy usunąć produkty korozji i wcześniejsze warstwy farb. Najlepiej wykonać to metodą piaskowania na sucho lub metodą sodowania przy użyciu sprężonego powietrza o bardzo dużych prędkościach. Dodatkowe odczyszczenie z produktów korozji można wykonać metodą chemiczną ale tuż przed cynkowaniem. Po cynkowaniu kraty należy wymalować specjalną farbą na wyroby cynkowane w kolorze czarnym, matowym.

Uzupełnieniem zagospodarowania otoczenia wokół bramy, po wycięciu krzaków i płożącej się roślinności, powinno być ułożenie kostki betonowej imitującej kamień piaskowiec w jasnym kolorze lub wysypanie terenu drobnym żwirem. Działania te mają na celu zmniejszenie skutków zabrudzenia i nawilżenia części cokołowej bramy i ogrodzenia wodą rozbryzgową jaka powstaje w czasie opadów. Kostka powinna być ułożona ze spadkiem na zewnątrz na podsypce piaskowej, żwir zaś powinien być

ograniczony krawężnikiem betonowym w odległości ok. 0,5m od bramy a jego warstwa powinna być co najmniej na 20cm aby uniemożliwić wzrost trawy i drobnych roślin. W czasie bieżącej opieki trawa powinna być usuwana.

Dopełnieniem całego procesu odnowienia bramy powinno być zaprojektowanie i wykonanie (może być metodą odlewu w formie silikonowej) pełnoplastycznej rzeźby ze zwieńczenia bramy. Po dokładnych kwerendach i badaniach porównawczych powinna zostać zaproponowana komisji konserwatorskiej rzeźba, która kształtem, wielkością i tematyką odpowiadała by całości.

Z przeprowadzonych prac powinna zostać sporządzona dokumentacja pisemna i fotograficzna.

Proponowane postępowanie remontowo - konserwatorskie

1. Dokumentacja fotograficzna stanu zachowania.
2. Usunięcie roślinności rosnącej wokół obiektu, krzaków, roślin płożących.
3. Trwale zaznaczenie na metalowych przesłach ogrodzenia kolejnej numeracji.
4. Demontaż metalowych krat i bramek.
5. Usunięcie nasypu ziemi wokół obiektu tak aby odsłonić część cokołów i częściowo fundament.
6. Nawiercenia otworów do izolacji poziomej metodą iniekcijną środkiem hydrofobowym (metoda wykonania izolacji poziomej zgodnie z programem wymienionych wyżej firm)
7. Suszenie otworów a następnie wlanie środka hydrofobowego. Zasklepienie wywierconych otworów.
8. Postawienie rusztowań wokół słupów i bramy.
9. Impregnacja wzmacniająca ornament odlewany herb i konsola w łuku bramy, żywicą estru etylowego kwasu krzemowego.
10. Usunięcie mechaniczne wszystkich luźnych, spęchanych, łuszczących się

tynków i osłabionych gzymsów.

11. W partii przyziemia spoiny w murze należy wyskrobać na głębokość 2 do 3cm.
12. Odczyszczenie metodą CP z nawarstwień farb, pobiał i zacierek cementowych powierzchni tynków. Czyszczenie metodą sodowania z wszystkich nawarstwień.
13. Ręczne doczyszczenie ornamentów przy pomocy dłutek, noży i szlifując kamieniami ściernymi z nawarstwień mleczka cementowego.
14. Impregnacja wzmacniająca podłoże (osłabioną cegłę, zachowane tynki podkładowe) mikroemulsją akrylową.
15. Wykonanie wzmocnień przy użyciu prętów ze stali nierdzewnej wszystkich pyknięć muru i słupów (metoda StatiWall lub StatiCal)
16. Wykonanie obrzutki z tynków renowacyjnych WTA zgodnie z recepturą i systemem wybranej firmy (system i receptura nakładania tynków renowacyjnych zgodnie z programem wymienionych wyżej firm).
17. Wykonanie tynków renowacyjnych, podkładowych, wysokoporowatych, solo chłonnych.
18. Wykończenie powierzchni drobnoziarnistym tynkiem renowacyjnym.
19. Wykonanie zbrojenia z metalu niekorodującego lub włókna węglowego wklejonych na kleju hybrydowym w miejscach przeznaczonych pod rekonstrukcje sztukaterii. Sklejenie pęknięć.
20. Wykonanie szablonu i prowadnic do prowadzenia szablonu.
21. Wykonanie rdzenia sztukaterii z zaprawy gruboziarnistej.
22. Wykończenie powierzchni sztukaterii z zaprawy drobnoziarnistej.
23. Wykonanie uzupełnień ubytków ręcznie szpachelkami sztukatorskimi na elementach odlewanych z zaprawy drobnoziarnistej lub z zaprawy do renowacji kamienia. Do kitu dodawanie substancji zwiększającej przyczepność kitu.
24. Zamontowanie w murze metalowych trzpieni do montażu krat ogrodzenia.
25. Gruntowanie wysezonowanych tynków preparatem wzmacniającym i częściowo hydrofobizującym jako podkład pod warstwę farby.
26. Wykończenie powierzchni tynków warstwą farby silikatowej lub silikonowej zgodnie z projektem i w odpowiednim kolorze zatwierdzonym przez Komisję Konserwatorską.
27. Zabezpieczenie ścian bramy preparatem Antygrafitti.
28. Założenie blaszanych okuć gzymsów, pomalowanie okuć zgodnie z projektem na kolor szary lub zielony.
29. Ułożenie krawężników, ewentualnie kostki imitującej jasny piaskowiec lub wysypanie wokół bramy drobnego żwiru na grubość 20cm.
30. Konserwacja metalowych krat i bram.
 - a. Demontaż

- b. Prostowanie na gorąco pogniętych elementów
 - c. Rekonstrukcja uszkodzonych, brakujących elementów
 - d. Naprawa zamka
 - e. Czyszczenie z rdzy i farby metodą piaskowania na sucho
 - f. Czyszczenie z rdzy metodą chemiczną
 - g. Zabezpieczenie antykorozyjne metodą cynkowania ogniowego
 - h. Zabezpieczenie antykorozyjne czarną matową farbą do wymalowań na ocynk
 - i. Montaż krat i skrzydeł bram na śruby i dyble
31. Ewentualna rekonstrukcja metodą odlewu rzeźby ze zwieńczenia bramy.
Rzeźba zabezpieczona hydrofobowo.
32. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej pisemnej i fotograficznej z przeprowadzonych zabiegów ”

18. Uwagi końcowe.

Wszelkie prace prowadzone na obiekcie winny być konsultowane z odpowiednimi służbami konserwatorskimi.

Jakiegokolwiek odkrytki dokonane w trakcie prac remontowych a będące istotnymi elementami przywracania pierwotnego wystroju elewacji winny być natychmiast zgłoszone konserwatorowi zabytków, Inwestorowi i inspektorowi nadzoru konserwatorskiego w celu uzyskania decyzji i akceptacji dalszych działań.

Prace należy powierzyć firmie posiadającej doświadczenie i odpowiednie kwalifikacje do prowadzenia prac budowlanych przy obiektach zabytkowych.

- Wszelkie roboty budowlane należy prowadzić zgodnie z warunkami technicznymi, zgodnie z zasadami sztuki budowlanej oraz przepisami BHP
- Roboty mogą być wykonywane tylko pod nadzorem osoby do tego uprawnionej
- Wszelkie problemy i wątpliwości należy konsultować z projektantem